

“És una pena que s'estigui perdent la tradició dels mestres d'aixa”

Treballa amb els seus alumnes en el projecte de recuperació del llagut de foc, una embarcació tradicional de pesca de la Costa Brava desapareguda, com moltes altres

---

Impulsa la recuperació del llagut de foc. Què té d'especial, aquesta embarcació? És un projecte orientat des d'una assignatura en què als alumnes se'ls ensenya com escollir materials per fer algun tipus de sistema per navegar. La majoria d'aquests treballs són teòrics i vam decidir fer la vessant pràctica. Vam saber d'un senyor de l'Ametlla de Mar, el Vicent Garcia, que havia recuperat el darrer llagut de foc que quedava a Catalunya, la Lola. Es tracta d'una embarcació de pesca històrica. Per què es deia “de foc”? Perquè a proa tenia un pal que a sobre portava un braser i allà hi posaven carbó. Aquesta llum atreïa els peixos a la nit i facilitava la pesca. Amb els plànols del Vicent Garcia, vaig demanar als alumnes que desenvolupessin tots els detalls per poder construir l'embarcació. És una embarcació típica de la Costa Brava? Sí, és tradicional. Existien uns dibuixos dels mestres d'aixa de la Costa Brava però cap plànol detallat d'elements constructius i es van fer uns treballs de càlcul de la quantitat de fusta necessària i els costos i quedava pendent el treball de recuperació del disseny de la vela. Ara tenim un estudiant interessat a fer l'estudi de la vela. Aquest any el projecte és construir l'embarcació i durant la primavera de l'any vinent, amb el treball de la vela, la fabricarem. Els dibuixos antics són la base del projecte de recuperació? Exactament, és un treball molt interessant perquè es tracta d'un disseny amb possibilitats i no només per a l'àmbit més romàntic i històric. És una embarcació molt estable, amb capacitat per a quatre o cinc persones. Com és que s'ha perdut? Perquè s'ha anat esgotant la tradició de la pesca artesanal, ha anat industrialitzant-se i aquestes embarcacions són poc pràctiques a l'hora d'explotar la pesca com a activitat econòmica. En els anys que es feien servir aquestes embarcacions, als pobles mariners el pescador artesanal pescava per a la seva família i si quedava alguna cosa ho compartia. És un canvi quan l'art es torna indústria i aquest tipus d'embarcació no suporta el volum necessari. A la Costa Brava hi ha una gran quantitat d'embarcacions antigues que s'han abandonat. És una pena que s'estigui perdent la tradició dels mestres d'aixa, en queden molt pocs. Com recuperaran l'embarcació? La idea és fer-ho amb tècniques de disseny d'ara a partir de plànols o simplement dibuixos antics, sistematitzar el disseny i la construcció amb guies noves i actuals. És una fusió entre la tècnica antiga de construcció i l'ús de màquines i eines que hi ha avui dia. Ara podem mecanitzar la construcció de peces que costa molt fer a mà. Hi ha necessitat de tenir nous mestres d'aixa? De fet, aquest curs dos alumnes han fet dues embarcacions, una a mida real i una maqueta. Un d'ells dissenya molt bé i vol ser mestre d'aixa. Els alumnes demanen una experiència constructiva, un primer contacte amb el món de la producció. A la Facultat de Nàutica ens falta encara aquest ingredient: tenim una escola amb un grau equivalent a l'enginyeria naval però trobem a faltar més experiència de drassana, sobretot amb la fusta. Hi ha una tendència en què embarcacions de longituds mitjanes es tornen a fer amb fusta perquè és un material renovable. És un retorn als orígens? Hi ha una necessitat d'aquests professionals. No ho podem recuperar tot, però hi ha embarcacions que tenen possibilitats, com ara el llagut. A Catalunya hi ha un patrimoni oblidat, sembla que visquem d'esquena al mar. Cal fer embarcacions més sostenibles? És clar, una de les qüestions que impedeixen que molta gent navegui és que es pensen que és molt elitista. Els productes comercials d'esbarjo es fan amb fibra i materials artificials i això és molt poc sostenible. Cal pensar en una embarcació que es pugui fer amb fusta, ara que hi ha molts productes que garanteixen una conservació millor. Han treballat en altres projectes de recuperació d'embarcacions? Vam fer un model d'embarcació destinat a la cooperació internacional

per a Ghana. El projecte va arribar a la facultat a través d'una ONG. Vam estar tres anys desenvolupant-lo, vam fer treball de camp per aconseguir la tècnica de fabricació en sèrie d'aquesta embarcació, que serveix per moure's per la desembocadura del riu i és de fusta molt artesanal. L'any passat vam recuperar una embarcació de vela de competició del tipus Missile, com les que es feien a principi del segle XX a Anglaterra. Ho vam fer a partir d'uns plànols antics i la vam provar amb èxit al port. A partir del llagut de foc ens aventurarem en altres projectes semblants.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 28-07-2019, Pàgina 56

-El Punt Avui. Nacional 28-07-2019, Pàgina 36

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1642197-es-una-pena-que-s-estigui-perdent-la-tradicio-dels-mestres-d-aixa.html>